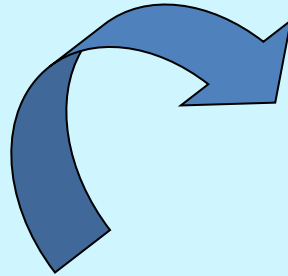

การจัดการความรู้ เรื่อง แนวปฏิบัติ การให้บริการทัน ตกรรมในหญิง ตั้งครรภ์

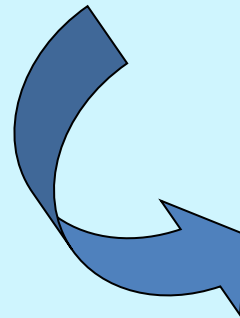
ทพญ.รจิดา ชีระรังสิกุล , ทพญ. จันจิรา วัน
แต่ง , ทพญ.ปวีณา จัตรกุล ณ อยุธยา ,
ทพญ.วรรณวิสา จิโรจนกุล , นางสาวสิริวรรณ พัน
รอด , นางสาวรัตนัน พันธุ์อร่าม

การจัดการความรู้ เรื่อง แนวปฏิบัติการให้บริการ ทันตกรรมในหญิงตั้งครรภ์

คลอดก่อนกำหนด

น้ำหนักแรกคลอด
ต่ำกว่าเกณฑ์

การจัดการความรู้ เรื่อง แนวปฏิบัติการให้บริการ ทันตกรรมในหญิงตั้งครรภ์

ทำไมต้องทำ

strep group จากมารดา อาจถ่ายทอดสู่บุตร

น้ำลายเป็นพาหะสำคัญ

ทางตรง

ทางอ้อม

เป้าหมาย...การจัดการความรู้ แนวปฏิบัติการให้บริการทันตกรรมใน หญิงตั้งครรภ์

1.หญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพ

ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก $\geq 80\%$

2.หญิงตั้งครรภ์ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการ
รักษาทาง

ทันตกรรมได้รับการรักษา $\geq 50\%$

ผังความคิด...การพัฒนาาระบบการให้บริการ ส่งเสริมทันตสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์

1. ที่มาของปัญหา

กลุ่มแม่และเด็กเป็นผู้ใช้บริการหลักของรพ.
จากการตรวจฟันหญิงตั้งครรภ์ยังพบว่ามีปัญหาโรคเหงือกอักเสบและฟันผุสูง
ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่มีปัญหาสุขภาพช่องปาก ได้รับการรักษาจนเสร็จสมบูรณ์ก่อนคลอดยังต่ำกว่าเป้าหมาย
ยังพบปัญหาหญิงตั้งครรภ์ที่ต้องการถอนฟันขณะอายุครรภ์แก่ใกล้คลอด
หญิงตั้งครรภ์บางรายที่คลอดก่อนกำหนดตรวจพบว่ามีปัญหาสุขภาพช่องปากที่ไม่ได้รับการรักษา

ข้อมูล สถิติ 2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุขภาพช่องปากของมารดามีความสัมพันธ์กับ LBW และ preterm
ระดับเชื้อ S. mutans ที่ทำให้เกิดโรคฟันผุมีความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร
การให้ความรู้แก่มารดาจะทำให้มารดามีทัศนคติและพฤติกรรมในการดูแลทันตสุขภาพของตนและบุตรดีขึ้น
ข้อมูลการตรวจฟัน ANC ของกลุ่มงานในปี 2553 พบ หญิงมีครรภ์ที่มีฟันผุ 94.7% เหงือกอักเสบ 94.3%
ปี 2553 หญิงตั้งครรภ์ที่มีปัญหาสุขภาพช่องปาก ได้รับการรักษาจนเสร็จสมบูรณ์ก่อนคลอดเพียง 16.1%

ศึกษาแนวทางการ 3. ดำเนินงานจากที่อื่นๆ

เชื่อมโยงงานหญิงตั้งครรภ์เข้ากับโครงการ แม่ลูกฟันดี 102 ปีสมเด็จพระเจ้า ดุแลทั้งแม่และลูกต่อเนื่องกัน
โปรแกรมทันตสุขภาพของแม่มี 4 ระยะ คัดค่าบริการแบบเหมาจ่าย 300 บาท การดูแลลูก มีระยะตามวันมารับวัคซีนของเด็ก
เครือข่ายบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (CUP) หญิงตั้งครรภ์ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก 100% มีการข้อมูลิฟัน ผูกทักษะการแปรงฟัน
สอนการใช้ไหมขัดฟัน ในรายที่มีปัญหาสุขภาพช่องปากจะนัดหมายมารักษาในช่วงอายุครรภ์ 4-6 เดือน
มีการติดตามหลังคลอดพร้อมกับงานเวชปฏิบัติ

สร้างความตระหนัก ในการดูแลสุขภาพช่องปาก ระหว่างตั้งครรภ์

การให้ทันตสุขภาพ
- การให้ทันตสุขภาพ

รายนาม - โรงเรียนพ่อแม่
รายบุคคล - ห้องทันตกรรม
✓ สื่อให้ความรู้ - โปสเตอร์

การเปลี่ยนแปลงภายในช่องปากของตั้งครรภ์
โรคเหงือกอักเสบ และผลกระทบต่อการตั้งครรภ์
วิธีการแปรงฟัน การใช้ไหมขัดฟัน
อาหารที่ควรบริโภค และความสัมพันธ์ระหว่างตั้งครรภ์
การดูแลสุขภาพช่องปากและข้อควรปฏิบัติขณะตั้งครรภ์

เน้นเรื่องโรคปริทันต์กับ LBW และ preterm

✓ จัดทำแบบฟอร์มบันทึก การตรวจสุขภาพช่องปาก

ข้อมูลทั่วไป
- ชื่อ อายุ HN โรคประจำตัว การใช้ยา แพ้ยา
- อายุครรภ์ กำหนดคลอด วันคลอด น้ำหนักแรกคลอด

ข้อมูลสุขภาพช่องปาก
เมื่อฝากครรภ์
- จำนวนฟันผุ หินน้ำลาย เหงือกอักเสบ
- โรคในช่องปากอื่นๆ ที่ตรวจพบ

กิจกรรมส่งเสริมป้องกันโรคในช่องปาก
- ให้ทันตสุขภาพ
- สอนแปรงฟัน ใช้ไหมขัดฟัน
- ข้อมูลิฟัน บันทึก PI

การวางแผนการรักษา และการให้บริการสุขภาพช่องปากก่อนคลอด

สอบถามความสนใจในการรับบริการ

ถ้าไม่สมัครใจหรือไม่สะดวกในการรักษาที่คอ.8จะไม่นับรวมในกลุ่มเป้าหมาย
ถ้าสมัครใจและสะดวกรับบริการ จะทำการนัดหมาย จนกระทั่งการรักษาเสร็จสมบูรณ์

ระบบการนัดหมาย

ใน visit แรกนัดหญิงตั้งครรภ์เป็นกลุ่ม บ่ายวันอังคารและวันพฤหัสบดี กลุ่มละ 8-10 คน
(พิจารณาจากจำนวนทพ.และเครื่องชุดหินปูนในวันนั้นๆ) เพื่อรับการตรวจช่องปาก
ให้ทันตสุขภาพ สอนแปรงฟัน ข้อมูลิฟัน และชุดหินน้ำลาย (ช่วงอายุครรภ์ 4-6 เดือน)
visit ถัด ไปจะนัดตามวันที่สะดวก เพื่อข้อมูลิฟัน ประเมินผลการแปรงฟันและทำการรักษาอื่นๆ
ตามที่เป็นปัญหาจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์
- 2-3 เดือน นัดตรวจฟัน ให้สุขภาพ
- 4-6 เดือน นัดชุดหินปูน อุดฟัน ฯลฯ
- 7-9 เดือน ตรวจและนำ ถ้าไม่ลูกเดิน เลื่อนนัดเป็นหลังคลอด

การคิดค่าบริการ

จะมีปัญหาในกลุ่มคน ไข้ที่ใช้สิทธิประกัน และบัตรทองถ้ามีฟันที่ต้องรับการรักษาหลายซี่จะมีภาระค่าใช้จ่ายสูง
รพ.สามารถแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้ส่วนหนึ่ง โดยชุดหินน้ำลายฟรี ไม่คิดค่าบริการ ส่วนงานอุดฟัน
ยังไม่สามารถให้ฟรีได้เนื่องจากค่าวัสดุมีต้นทุนสูง

เป้าหมาย

หญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ได้รับการตรวจฟันและทันตสุขภาพ 100%
หญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ได้รับการนัดหมายเพื่อชุดหินน้ำลาย 50%
หญิงตั้งครรภ์ได้รับการรักษาจนเสร็จสมบูรณ์ก่อนคลอด 30%

ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ANC
- ห้องบัตร
- กลุ่มการพยาบาล
- ห้องคลอด

ประเมินผลการดำเนินงาน

การพัฒนาาระบบ
การให้บริการ
ส่งเสริมทันตสุขภาพ
ในหญิงตั้งครรภ์

จัดทำแนวปฏิบัติ
การให้บริการ
4. หญิงตั้งครรภ์

การเรียนรู้...ตัวอย่างแนวทางการให้บริการ ส่งเสริมทันตสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์จาก หน่วยงานอื่นๆ

แนวทางการให้บริการของศูนย์อนามัยที่ 1

- อุดฟัน ถอนฟัน ขูดหินปูน → 300
- รักษาในช่วงอายุครรภ์ 4-6 เดือน
- สอนทันตสุขภาพควบคู่กับการดูแลลูก

ระดับอำเภอ

- กำหนดเป้าหมาย
- ประสานงาน คลินิกฝากครรภ์+งานเวชระเบียน
- แผ่นพับ+บอร์ด

กระบวนการและเครื่องมือ จัดทำแนวปฏิบัติการให้บริการทันตกรรมใน หญิงตั้งครรภ์

1. สร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาพช่องปากระหว่างตั้งครรภ์

ให้ทันตสุขศึกษารายกลุ่มในโรงเรียน
พ่อแม่

ให้ทันตสุขศึกษารายบุคคล
เมื่อหญิงตั้งครรภ์มาตรวจฟันที่ห้อง
ทันตกรรม

กระบวนการและเครื่องมือ จัดทำแนวปฏิบัติการให้บริการทันตกรรมใน หญิงตั้งครรภ์

1. สร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาพช่องปากระหว่างตั้งครรภ์

จัดทำสื่อ (โปสเตอร์) ให้ความรู้ ติดบริเวณบอร์ดหน้าห้องทันตกรรม

คุณรู้หรือไม่?

หญิงตั้งครรภ์ที่มี **โรคปริทันต์อักเสบ** อาจมีโอกาสคลอดก่อนกำหนด 2-7 เท่า และทารกน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่าเกณฑ์

เมื่อตั้งครรภ์ คุณแม่ส่วนใหญ่จะพบการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาได้แก่ ฮอร์โมนที่สูงขึ้น ซึ่งอาจทำให้เกิดโรคปริทันต์อักเสบได้ นอกจากนี้การดูแลสุขภาพช่องปากที่ไม่ดีจะนำไปสู่ฟันผุ การติดเชื้อ และการอักเสบในช่องปาก เป็นสาเหตุให้เกิดโรคปริทันต์อักเสบ และโรคปริทันต์อักเสบ

จากการวิจัยพบว่า 80% ของหญิงตั้งครรภ์มีโรคปริทันต์อักเสบ

โรคปริทันต์อักเสบในหญิงตั้งครรภ์อาจนำไปสู่โรคปริทันต์อักเสบ (เหงือกอักเสบ) และการติดเชื้อในช่องปากอื่น ๆ เช่น โรคปริทันต์อักเสบ โรคเหงือกอักเสบ โรคปริทันต์อักเสบ โรคปริทันต์อักเสบ โรคปริทันต์อักเสบ

เมื่อตั้งครรภ์ คุณแม่ส่วนใหญ่จะพบการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาได้แก่ ฮอร์โมนที่สูงขึ้น ซึ่งอาจทำให้เกิดโรคปริทันต์อักเสบได้ นอกจากนี้การดูแลสุขภาพช่องปากที่ไม่ดีจะนำไปสู่ฟันผุ การติดเชื้อ และการอักเสบในช่องปาก เป็นสาเหตุให้เกิดโรคปริทันต์อักเสบ และโรคปริทันต์อักเสบ

โรคปริทันต์อักเสบในหญิงตั้งครรภ์อาจนำไปสู่โรคปริทันต์อักเสบ (เหงือกอักเสบ) และการติดเชื้อในช่องปากอื่น ๆ เช่น โรคปริทันต์อักเสบ โรคเหงือกอักเสบ โรคปริทันต์อักเสบ โรคปริทันต์อักเสบ โรคปริทันต์อักเสบ

คุณแม่ทุกคนควรดูแลสุขภาพช่องปากให้ดีก่อนตั้งครรภ์ เพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดโรคปริทันต์อักเสบ และโรคปริทันต์อักเสบ

ขอขอบคุณภาพจาก: สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์

เมื่อตั้งครรภ์

สุขภาพในช่องปากนั้นสำคัญนัก

การดูแลสุขภาพช่องปากก่อนตั้งครรภ์

คุณแม่ทุกคนควรดูแลสุขภาพช่องปากให้ดีก่อนตั้งครรภ์ เพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดโรคปริทันต์อักเสบ และโรคปริทันต์อักเสบ

ขอขอบคุณภาพจาก: สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์

1. ตรวจฟันก่อนตั้งครรภ์ เพื่อตรวจหาฟันผุ โรคปริทันต์อักเสบ และโรคปริทันต์อักเสบ
2. หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่มีรสหวานและแป้ง เพราะจะทำให้เกิดฟันผุ
3. ใช้ไหมขัดฟันเป็นประจำ เพื่อลดการอักเสบของเหงือก
4. ทานอาหารที่มีวิตามินซี เพื่อเสริมสร้างสุขภาพเหงือก
5. หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ เพราะจะทำให้เกิดโรคปริทันต์อักเสบ
6. ดื่มน้ำสะอาดมากๆ เพื่อลดการอักเสบของเหงือก
7. หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่มีรสหวานและแป้ง เพราะจะทำให้เกิดฟันผุ
8. หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่มีรสหวานและแป้ง เพราะจะทำให้เกิดฟันผุ
9. หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่มีรสหวานและแป้ง เพราะจะทำให้เกิดฟันผุ

ขอขอบคุณภาพจาก: สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์, สันติราษฎร์

กระบวนการและเครื่องมือ จัดทำแนวปฏิบัติการให้บริการทันตกรรมใน หญิงตั้งครรภ์

2. จัดทำแบบฟอร์มบันทึกการตรวจสุขภาพช่องปาก

Code.....

โครงการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากหญิงตั้งครรภ์

ข้อมูลทั่วไป
ชื่อ.....HN.....
อายุ.....ปี ปีการศึกษา.....
โรคประจำตัว.....
แพ้ยา.....
การใช้ยาที่สำคัญ.....
ครรภ์ที่.....อายุครรภ์.....เดือน.....สัปดาห์.....
กำหนดคลอด.....วันคลอด.....
น้ำหนักทารกคลอด.....กิโลกรัม

ข้อมูลสุขภาพช่องปากเมื่อฝากครรภ์
จำนวนฟันทั้งหมด.....ซี่
ฟันผุ.....ซี่
ฟันสึก.....ซี่
ฟันโยก/หลุด/โยกโยก/โยกโยก.....ซี่
ฟันโยก/หลุด/โยกโยก/โยกโยก.....ซี่
ฟันโยก/หลุด/โยกโยก/โยกโยก.....ซี่
เหงือกอักเสบ ☐ มี ☐ ไม่มี.....ส่วน
คุดคุด ☐ มี ☐ ไม่มี.....ส่วน
อื่นๆ ระบุ.....

ทันตสุขศึกษาและพฤติกรรมส่งเสริมป้องกันโรคในช่องปาก
☐ ให้ความรู้การดูแลสุขภาพในช่องปากเป็นกลุ่ม / รายบุคคล
☐ สอนวิธีการแปรงฟันและการควบคุมแผ่นคราบจุลินทรีย์
☐ ตรวจวัดค่าดัชนีแผ่นคราบจุลินทรีย์ ครีที่ 1 วันที่/...../.....

#17/18	#13	#24	#37/38	#33	#44	รวม
B	L	B	L	B	L	B
L	B	L	B	L	B	L
ก่อนแปรง						
หลังแปรง						

ประสิทธิภาพการแปรงฟัน
☐ 0-15 ดีมาก ☐ 16-30 ดี ☐ 31-45 พอใช้ ☐ 46-60 ควรปรับปรุง

ตรวจวัดค่าดัชนีแผ่นคราบจุลินทรีย์ ครีที่ 2 วันที่/...../.....

#17/18	#13	#24	#37/38	#33	#44	รวม
B	L	B	L	B	L	B
L	B	L	B	L	B	L
ก่อนแปรง						
หลังแปรง						

ประสิทธิภาพการแปรงฟัน
☐ 0-15 ดีมาก ☐ 16-30 ดี ☐ 31-45 พอใช้ ☐ 46-60 ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การบันทึกเป็นรายสัปดาห์ 16 ครั้ง (Personal hygiene
การทำความสะอาดช่องปาก) การตรวจฟันด้วยมือและฟันน้ำนมจะตรวจฟันด้วยมือ
หรือด้วยเครื่องมือ 16 ครั้ง (Personal hygiene) การตรวจฟันด้วยมือและฟันน้ำนมจะตรวจฟันด้วยมือ
หรือด้วยเครื่องมือ 16 ครั้ง (Personal hygiene) การตรวจฟันด้วยมือและฟันน้ำนมจะตรวจฟันด้วยมือ
หรือด้วยเครื่องมือ 16 ครั้ง (Personal hygiene)

การรวมผลการตรวจสุขภาพช่องปากก่อนคลอด

ซีฟัน	status	Tx	ลำดับ	วันที่รักษา	ทันตแพทย์
PM					
18					
17					
16					
15					
14					
13					
12					
11					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					

ซีฟัน	status	Tx	ลำดับ	วันที่รักษา	ทันตแพทย์
38					
37					
36					
35					
34					
33					
32					
31					
41					
42					
43					
44					
45					
46					
47					
48					

Complete case
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
☐ ไม่ใช่ เนื่องจาก.....
ลงชื่อ.....(ผู้บันทึก)

3. สอบถามความสนใจในการรับบริการ

- ถ้าไม่สมัครใจ/ไม่สะดวกรับการรักษาที่ศอ.8 จะไม่นับรวมในกลุ่มเป้าหมาย
- ถ้าสมัครใจและสะดวกรับการบริการ จะทำการนัดหมายจนกระทั่งการรักษาสิ้นสุดสมบูรณ์

กระบวนการและเครื่องมือ จัดทำแนวปฏิบัติการให้บริการทันตกรรมใน หญิงตั้งครรภ์

4. การนัดหมาย

อายุครรภ์ (เดือน)	การรักษา
2-3	ตรวจ,สอน,ขูด และอุด(ถ้าไม่ แพ้)
4-6	อุด,ขูด,ถอน ฯลฯ
7-9	ตรวจและแนะนำ ทำเฉพะฉุกเฉิน

การนัด

1. ตรวจ+บันทึก+สอน+
ย้อม+ขูด
2. สอน+ประเมิน+รักษา
(ตามที่มีปัญหา)

หญิงตั้งครรภ์ที่เข้าร่วม
โครงการจะได้รับ
แปรงสีฟัน ยาสีฟัน และ
ไหมขัดฟันฟรี 1 ชุด

การวัดผลการจัดการความรู้ แนวปฏิบัติการให้บริการทันตกรรมในหญิง ตั้งครรภ์

การเก็บข้อมูล

ก่อน

1ต.ค.53-28ก.พ.54

(5 เดือน)

หลัง

1มี.ค.54-31ก.ค.54

(5 เดือน)

เป้าหมาย

- 1.หญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก $\geq 80\%$
- 2.หญิงตั้งครรภ์ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการรักษาทางทันตกรรมได้รับการรักษา $\geq 50\%$

การประมวลผล กลั่นกรองความรู้ แนวปฏิบัติการให้บริการทันตกรรมในหญิง ตั้งครรภ์

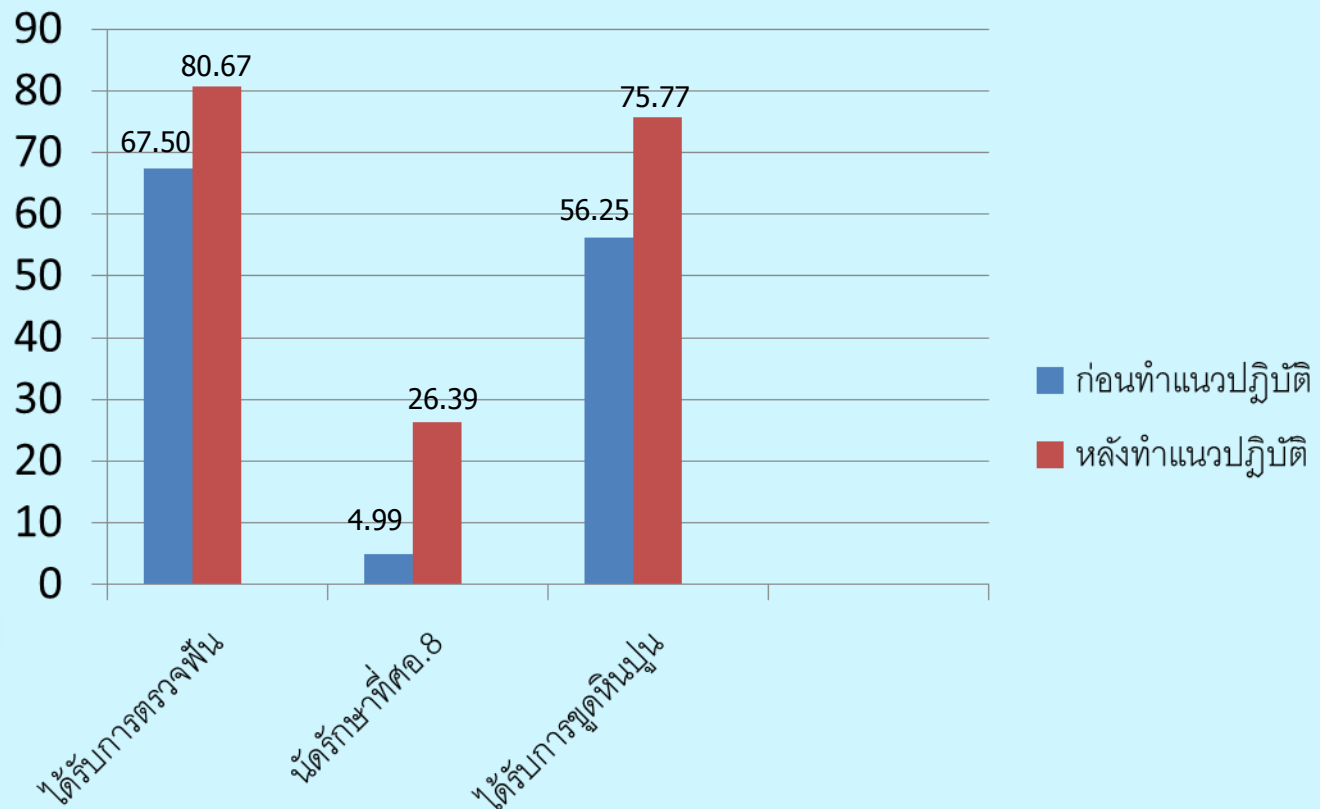
จากการเก็บข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ที่มารับบริการตรวจฟันและรับการรักษาทางทันตกรรม
(1 ตุลาคม 2553 – 31 กรกฎาคม 2554) ได้ข้อมูลดังนี้

ข้อมูลหญิงตั้งครรภ์	ก่อนจัดทำแนวปฏิบัติ		หลังจัดทำแนวปฏิบัติ	
	ต.ค.53 – ก.พ.54		มี.ค.54 - ก.ค.54	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ทั้งหมด	960	100.00	926	100.00
ได้รับการตรวจฟัน	648	67.50	747	80.67
นัดทำการรักษาที่ศอ.8	32	4.99	194	26.39
ได้รับการขูดหินน้ำลาย	18	56.25	147	75.77

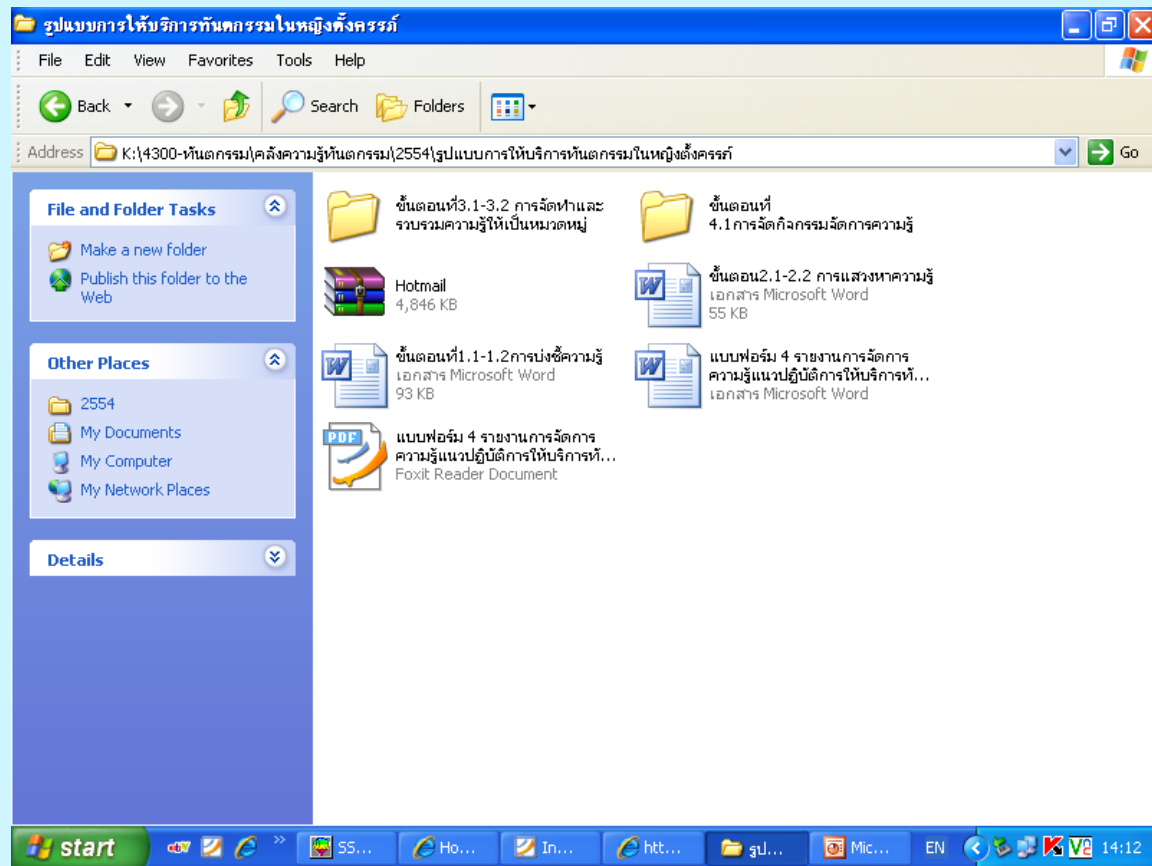

การประมวลผล กลั่นกรองความรู้ แนวปฏิบัติการให้บริการทันตกรรมในหญิง ตั้งครรภ์

แผนภูมิแสดงข้อมูลร้อยละหญิงตั้งครรภ์ที่มารับบริการตรวจฟันและรับการรักษาทางทันตกรรม
เปรียบเทียบก่อนและหลังการจัดทำแนวปฏิบัติการให้บริการทันตกรรมในหญิงตั้งครรภ์

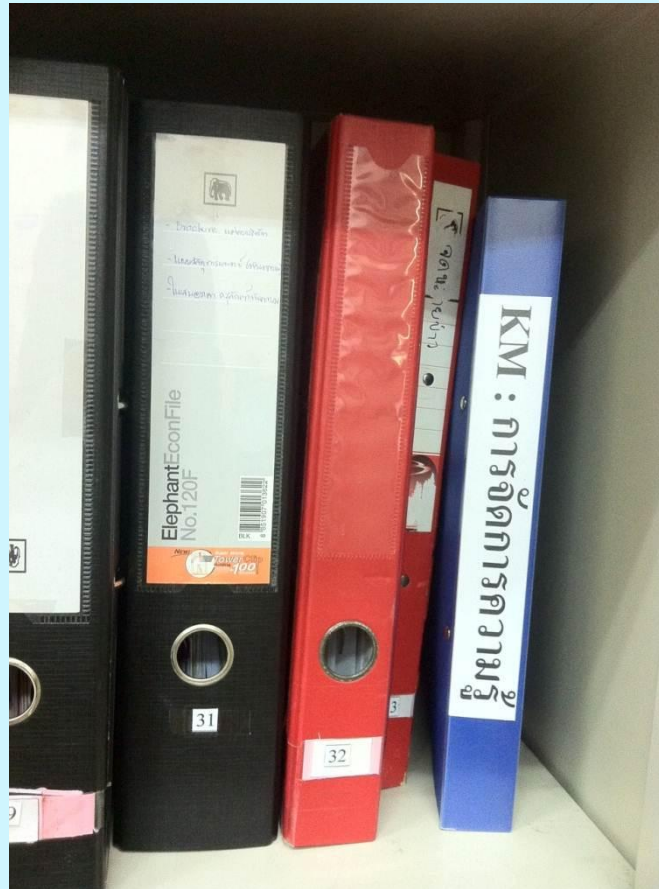
กระบวนการนำไปใช้และ เผยแพร่

เผยแพร่ผ่านDrive K/ทันตกรรม

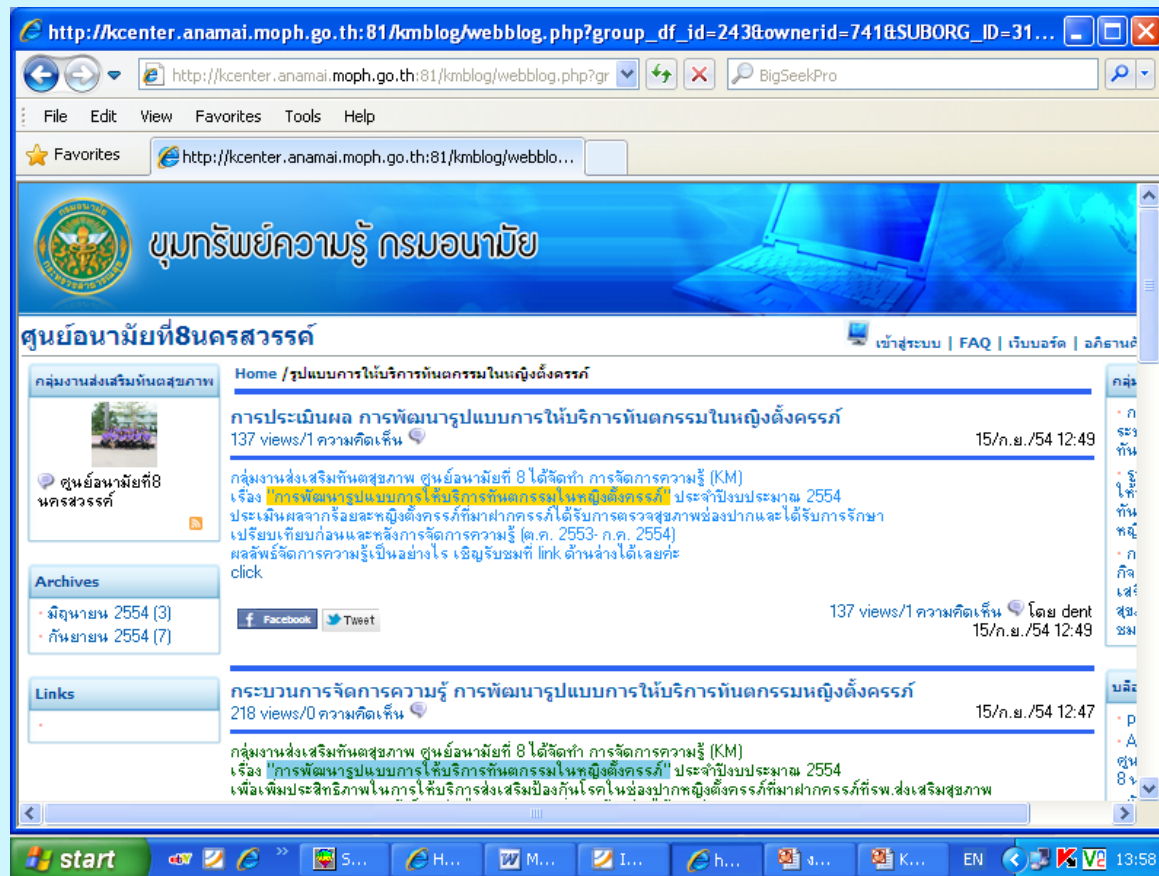

กระบวนการนำไปใช้และ เผยแพร่

เผยแพร่ผ่านDrive K/ทันตกรรม

กระบวนการการนำไปใช้และ เผยแพร่

เผยแพร่องค์ความรู้ในชุมชนทรัพยากรความรู้กรมอนามัย

การประเมิน การต่อยอดความรู้ แนวปฏิบัติการให้บริการทันตกรรมใน หญิงตั้งครรภ์

เมื่อคนไข้คลอดบุตร ควรมีการติดตามเก็บข้อมูล
เรื่องวันคลอดและน้ำหนักทารกแรกคลอดด้วย
เพื่อศึกษาผลลัพธ์ของการส่งเสริมสุขภาพช่องปากหญิงตั้งครรภ์
ว่าช่วยลดความเสี่ยงต่อภาวะ preterm และ LBW หรือไม่ อย่างไร

หลังการจัดการความรู้พบว่า
หญิงตั้งครรภ์ได้รับการตรวจฟัน และได้รับการรักษาเพิ่มขึ้น สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้ง
ไว้ แต่หญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการรักษาทางทันตกรรมจนเสร็จสมบูรณ์ก่อนคลอดยัง
อยู่ในสัดส่วนที่น้อย ซึ่งอาจมีการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาด้านดังกล่าวต่อไป

ควรมีการประเมินความพึงพอใจของคนไข้กลุ่มหญิง
ตั้งครรภ์

จบแล้วค่ะ
ขอบคุณค่ะ

